

службовців та посадових осіб органів місцевого самоврядування, відповідно до принципів правової держави, одним з яких є законність. Важливу роль при цьому відіграє правильність підбору кадрів до контрольних органів або підрозділів органу, які забезпечують таку функцію. Використання в роботі інформаційних технологій має спростити та удосконалити процес контролю, але для цього всі управлінські структури мають бути на належному рівні забезпечені технічними можливостями та спеціалістами, які вміють ці технічні можливості використовувати. При цьому, не може залишатись поза увагою і проблема притягнення винних осіб до відповідальності та врегулювання питання щодо відшкодування завданої шкоди особі в результаті проведення перевірки.

Вдосконалення контрольної функції, на наш погляд, має забезпечуватись шляхом переходу від контролю щодо видів документів до контролю «за напрямками», який зараз триває, та є позитивним фактором удосконалення контролю, переходом до аналітичної роботи. Крім того, зміна ставлення до контролю не як караючого механізму, а сприйняття його як допомоги держави у виявленні існуючих недоліків з метою їх усунення та покращення обраного напрямку діяльності дозволить значно покращити ситуацію що склалася.

Список бібліографічних посилань

1. Музичук О. М. Контроль за діяльністю правоохоронних органів в Україні: адміністративно-правові засади організації та функціонування : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Харків, 2003. 483 с.
2. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посіб. 6-те вид. Харків : Консум, 2002. 160 с.

Одержано 09.02.2021

УДК 343.1

Вікторія Вікторівна АБЛАМСЬКА,

науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблем протидії злочинності
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2415-7235>

ДЕЯКІ ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ЗАКОННОГО ЗАТРИМАННЯ ОСОБИ ЗА ПІДОЗРОЮ У ВЧИНЕННІ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВОПОРУШЕННЯ

Кожна людина має право на свободу та особисту недоторканність, що їй гарантовано низкою міжнародно-правових актів та Конституцією України. У сфері кримінального процесу непорушність даного права, в першу чергу, гарантовано такою засадою кримінального провадження, як забезпечення права на свободу та особисту недоторканність, зміст якої розкривається положеннями ст. 12 КПК України. Однак, з метою припинення або попередження протиправної діяльності особи, запобігання її ухилення від слідства та суду вона може бути затримана, у тому числі в порядку ст. 207 КПК України [1, с. 262]. Виходячи зі змісту вказаної мети, суб'єктом, що проводить затримання, може бути потерпілий, свідок або очевидець, якого законодавець наділив правом відповідно до своєї громадянської позиції самостійно припинити протиправне діяння, захистити майно, життя, завадити правопорушнику уникнути відповідальності установлені законом. Беручи до уваги положення ст. 522 КПК України, специфічними суб'єктами законного затримання слід визнати керівника дипломатичного представництва чи консульської

установи України та капітана судна України. Окреслена мета законного затримання цілком корелюється із таким завданням кримінального провадження, як «... кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений ...».

У науковій літературі зустрічаються різні підходи щодо іменування законного затримання, зокрема, «громадське затримання», «цивільне затримання», «фактичне затримання». Незважаючи на різні назви цього виду затримання, однозначно можна ствердити, що місце інституту затримання в правовій системі України є значним, адже саме від успішності, ефективності та законності здійснення процедури затримання здебільшого залежить успіх виконання завдань кримінального провадження. Законне затримання за ст. 207 КПК України містить визначену процедуру, що вказує на процедурний характер такого затримання [2, с. 64]. На наш погляд, більш коректно даний вид затримання називати «затримання не уповноваженою службовою особою», на що законодавець наочно вказує в ч. 3 ст. 207 КПК України – «Кожен, хто не є уповноваженою службовою особою (особою, якій законом надано право здійснювати затримання) ...». В такому разі прослідковувалась б логіка юридичної побудови назв окремих видів затримання та їх розмежування – ст. 207 КПК України «Затримання не уповноваженою службовою особою»; ст. 208 КПК України «Затримання уповноваженою службовою особою».

Зважаючи на раптовий та невідкладний характер даного виду затримання, законодавець передбачив можливість його здійснення без ухвали слідчого судді, суду. Законне затримання може здійснити кожен громадянин у випадку, коли особу застали при вчиненні або замаху на вчинення кримінального правопорушення або безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення чи під час безперервного переслідування особи, яка підозрюється у його вчиненні. Перелік підстав для законного затримання особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, є вичерпним і ні в якому випадку не може бути розширений. Виключенням із цього правила є затримання судді та народних депутатів України.

Звернемо увагу, що у положеннях ст. 207 КПК України вживається поняття «кримінальне правопорушення», що, на перший погляд, дає нам змогу визначити, що законне затримання має місце як під час вчинення злочину, так і кримінального проступку. Натомість, у ст. 29 Конституції України передбачена можливість затримання особи у разі нагальної необхідності запобігти злочинові чи його перепинити. З огляду на це, постає запитання стосовно можливості затримання особи у разі вчинення нею кримінального проступку.

У ст. 207 КПК України також передбачені й певні гарантії дотримання прав і свобод затриманої особи, що спрямовано на не допущення свавільного поводження із нею. З цією метою кожен, хто здійснив затримання в порядку ст. 207 КПК України, зобов'язаний негайно доставити її до уповноваженої службової особи, а у разі відсутності такої можливості – негайно повідомити уповноважену службову особу про затримання та місце знаходження особи, яка підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, наприклад, зателефонувавши за цілодобовим номером «102». В свою чергу, після доставлення затриманої особи уповноважена службова особа, слідчий, прокурор зобов'язаний перевірити законність затримання, встановити наявність підстав для внесення відомостей до ЄРДР та в подальшому діяти відповідно до ст. 208 КПК України [3, с. 334].

Досить важливою гарантією дотримання прав і свобод затриманого є встановлений в законі строк затримання без ухвали слідчого судді, суду, який не може перевищувати сімдесяти двох годин з моменту фактичного затримання, тобто з моменту, коли особа силою або через підкорення наказу змушена залишатися поряд із уповноваженою службовою особою чи в приміщенні, визначеному уповноваженою службовою особою (ст. 211 КПК України). Однак, із аналізу наведеної законодавчої вимоги приходимо до міркування, що в разі здійснення законного затримання його початковий відлік часу

розпочинається з моменту доставлення затриманого до уповноваженої службової особи, а не з фактичного затримання. Вважаємо, що означені питання обов'язково потребує свого законодавчого унормування.

Висновок. Розглянувши процесуальний зміст ст. 207 КПК України, слід звернути увагу на деякі її недоліки. По-перше, під час затримання правопорушник може чинити опір, що в свою чергу буде спонукати особу, яка здійснює затримання, застосувати до неї примусові заходи. Тим часом, у положеннях ст. 207 КПК України такої можливості (права) не передбачено, але з метою забезпечення безпеки особи, яка затримує, доцільно закріпити право на застосовування примусових заходів та фізичної сили. Водночас, такі заходи мають застосовуватися за нагальної необхідності і в обсязі, необхідному для здійснення затримання. По-друге, у ст. 207 КПК України доцільно закріпити право особи, яка здійснює затримання, вилучити майно (речі та документи), що мають відношення до вчиненого кримінального правопорушення. Таке право на сьогодні передбачене, але воно унормована в положенні ч. 1 ст. 168 КПК України, тобто має відсильний характер, що пересічному громадянину не завжди є зрозумілим. Але, кожен, хто здійснює затримання особи за підозрою у вчиненні злочину, має бути обізнаним щодо порядку своїх дій, розуміти їх послідовність та можливі наслідки.

Список бібліографічних посилань

1. Кримінальний процес : підручник / О. В. Капліна, О. Г. Шило, В. М. Трофименко та ін. ; за заг. ред. О. В. Капліної, О. Г. Шило. Харків : Право, 2018. 584 с.
2. Плахотнік О. В., Краснова О. К. Законне затримання у кримінальному процесі України. *Вісник кримінального судочинства*. 2018. № 4. С. 63–70.
3. Фоміна Т. Г. Теоретичні та процесуальні основи застосування запобіжних заходів у кримінальному судочинстві України : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.09. Харків, 2020. 629 с.

Одержано 14.02. 2021

УДК 37.091.3:81'243

Ганна Сергіївна БАБАК,

викладач кафедри іноземних мов факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3124-8212>;

Наталія Валеріївна КРАСНОВА,

старший викладач кафедри іноземних мов факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1986-9083>

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО СПІЛКУВАННЯ

Іноземна мова – один з основних механізмів реалізації інтеграційних процесів, мобільності студентів, науковців та фахівців. Методичне підґрунтя для навчання іноземної мови, сприяє реалізації інтегрованих змістових ліній, становить такі визначальні підходи: компетентнісний, інтегрований (міжпредметний), комунікативно-діяльнісний і особистісно зорієнтований. Відповідно до компетентнісного підходу, результатом навчання має стати сформованість ключових і предметних компетентностей.

Важливим чинником розвитку ключових життєвих компетентностей є інтегрованість змісту заняття з іноземної мови, яка передбачає: